

Eufrasie leeft gelukkig wel nog. Op 3 oktober slaagden we er zelfs in om haar oude halsbandzender te vervangen door een nieuw exemplaar. Ondertussen heeft Eufrasie de leeftijd van 3,5 jaar bereikt. Ze verkeerde in prima conditie, met bijna een identiek lichaamsgewicht (1085 gr) als op 4 augustus 2010 bij haar eerste vangst. De vacht ter hoogte van de hals was perfect gaaf, van enige irritatie ten gevolge van de halsbandzender is gelukkig geen sprake.

Eufrasie net voor ze een nieuwe zender krijgt, 3 oktober 2012 (foto INBO)

Na een onderbreking van 18 maanden zullen we haar opnieuw telemetrisch kunnen volgen en als we gespaard blijven van materiaalpech kan dit opnieuw een pak informatie opleveren. De nieuwe zender heeft een theoretische levensduur van twee jaar. In die periode hopen we nog minstens één lokale marter gelijktijdig te zenderen (bijvoorbeeld Germaine of het volwassen mannetje).

Sinds het vertrek van zendermarter Valère uit zijn ouderlijk territorium dit voorjaar hadden we enkel de fotovallen om de lokale boommarters op te volgen. Een adult mannetje en het vrouwelijke jong van vorig jaar (Germaine) werden de voorbije zomer nog in de omgeving van de Vette-meers vastgesteld. In de loop van het najaar zullen we nog een zoekactie ondernemen om zendermarter Valère op te sporen, het tweedejaarsmannetje dat dit voorjaar het gebied verlaten heeft op zoek naar een eigen territorium. De kansen zijn echter groter dat we hem niet vinden dan omgekeerd.

Tweede dode boommarter op enkele maanden tijd én fotovalopname in Brugse Houtland

Na het verkeersslachtoffer in Loppem op 30 april van dit jaar werd er op 12 juni opnieuw een verkeersslachtoffer gevonden in de regio. Ditmaal op het grondgebied van Waardamme (Oostkamp), vlakbij het natuurgebied Doeveren, waar in 2010 de beruchte snuitfoto werd getrokken (zie marternieuws 1). Het dier werd ingezameld door de gemeentediensten en was nog intact en vers (maximum 1 dag dood), enkel de schedel was verbrijzeld door de aanrijding. Het was pas na het ophalen van kadavers in het stockeerpunt dat boven water kwam dat dit een boommarter was.

Uit de autopsie bleek dat ook dit exemplaar een volwassen mannetje was. Opvallend was dat de twee bovenste hoektanden afgebroken waren, het was echter geen recente breuk veroorzaakt door de aanrijding. Hij moet zijn tanden dus letterlijk stuk gebeten hebben op iets... De andere tanden vertoonden geen opvallende ouderdomsslijtage. Het was echter wel een seksueel actief mannetje (aanwezigheid van vrij sperma), we schatten de leeftijd dan ook op 2 tot maximum 3 jaar. Exacte leeftijd kan pas later bepaald worden via onderzoek van tandcoupes. Te beoordelen aan de vetreserves en het gewicht (1666 gram) had het dier verder een goede conditie. De kans is dus vrij groot dat dit een gevestigde boommarter was.

Boommarter ingezameld in Waardamme op 12 juni 2012 (foto INBO)

Steenmarter versus Boommarter ingezameld in Waardamme op 12 juni 2012 (foto INBO)

Keelvlak van de boommarter ingezameld in Waardamme op 12 juni 2012 (foto INBO)

Dit nieuwe verkeersslachtoffer stimuleerde ons om toch nog maar eens een poging te wagen met de fotovallen in Doeveren (voor de derde keer al), onder het motto 'de aanhouder wint': misschien zijn er jongen. Na vele honderden foto's van bosmuizen stond op 28 augustus alvast één duidelijke boommarter op de gevoelige plaat. De plaats van opname en de plaats waar in juni een exemplaar sneuvelde, liggen op korte afstand van elkaar, maar wel gescheiden door de autosnelweg E403!

Boommarter in Doeveren, 28 augustus 2012 (foto's INBO)

Ondanks de afwezigheid van 'hard bewijs' van voortplanting (foto's van jongen, vondst van nestboom,...) mogen we er na enkele oude waarnemingen, een eerste verifieerbaar verkeersslachtoffer in 1999, een fotovalopname in 2010, de vondst van twee dode adulte mannetjes én een fotovalopname in 2012 van uitgaan dat een kleine populatie zich weet stand te houden in de bossen van het Brugse Houtland.

Boommarter op de gevoelige plaat in Meerdaalwoud (Vlaams-Brabant)

Het Meerdaalwoud ten zuiden van Leuven is één van grotere bossen in Vlaanderen, bovendien gekenmerkt door een continue bebossing doorheen de geschiedenis. Toch ontbrak, sinds de vroege jaren '80, enig bewijs van voorkomen van boommarter. Geruchten waren er nog wel, en sporadisch sijpelde er een waarneming door die best mogelijk een boommarter kon zijn. Toch bleef er rond veel waarnemingen een waas van onduidelijkheid hangen. Steenmarters zijn immers alomtegenwoordig in deze streek, die behoort tot het historische bolwerk van steenmarters in Vlaanderen en waar de dichtheden momenteel hoger zijn dan in nieuw gekoloniseerde gebieden. Het is goed mogelijk dat er hierdoor waarnemingen van boommarters werden en worden toegeschreven aan steenmarters. Nochtans hebben we met het marternetwerk nooit een verkeersslachtoffer van boommarter ingezameld in de omgeving van het Meerdaalwoud, ook niet toen er nog geen ecoduct lag over de zeer gevaarlijke Naamsesteenweg die het bos doormidden snijdt. Steenmarters daarentegen worden er genoeg ingezameld.

Deze zomer zijn we met onze fotovallen geland in het gebied. Van 31 mei tot 2 augustus stonden er een vijftal fotovallen opgesteld. Na opnames van vier verschillende steenmarters, een everzwijn, vele reeën, eekhoorns en een egel stond er op 19 juli een boommarter op de foto in het bosreservaat Mommedeel, in het noordoosten van het gebied. Helaas staat de marter met de rug naar de camera, maar de bruine ondervacht (in plaats van de witte ondervacht bij steenmarters), is goed zichtbaar. De fotovallen bleven hierna nog een aantal weken staan maar leverden helaas geen extra boommarterfoto's meer op.

Bewijs van voortplanting is er dus (nog) niet, maar gezien de grootte van het bosgebied (Meerdaalwoud en het aanpalende Heverleebos) en de historisch bekende aanwezigheid, kan je verwachten dat de soort zich er ook voorplant. Deze bossen bevinden zich bovendien in de leemstreek, waardoor het voedselaanbod voor boommarters er rijker is dan in de bossen op de arme zandgronden in de Antwerpse Kempen. De aanwezigheid van diverse bosreservaten binnen het Meerdaalwoud garandeert bovendien een groot aanbod aan holle bomen en structuurrijke plekken.